

O B S A H:

<i>Předmluva.</i>	Strana
Úvod	I

Kapitola I.

Národní výbor jako nejvyšší instance vůbec a také vojenská. Shromáždění důst. v Obec. domě; jmenování dr. Josefa Scheinera nejvyšším správcem vojska; utvoření pětičlenného komitě; odstranění poln. podmaršálka Kestřánka a poln. podm. Zanantonioho. Staniční velitel generálmajor Smrček. Shromáždění vojska na Žofíně. Činnost „Seřazovacího sboru“. Založení vojenských stráží; garda vršovická. Deklarace turč. sv. martinská (prohlášení Slovenska pro společný stát se zeměmi českými). Agenda „Seřazovacího sboru“. Stručná organisace a první činnost „voj. velitelství v Praze“. Zvolení desítičlenného „Výboru národní obrany“. Telegram o převzetí velení „vrchního voj. velitelství v Praze“ a první jeho rozkaz. Zřízení přechodních stanic. Činnost „Ústředního železničního velitelství v Praze“. Nařízení „vrchního voj. velitelství v Praze“ k utvoření asistenčních setnin pro Slovensko	5
--	---

Kapitola II.

Převrat a vybudování ZVV. v Brně. První náš vyzbrojený oddíl: náhr. prap. střel. pl. 25. Příjezd jeho do Břeclavy a Hodonína. První dobrovolníci na Slovensko pod velením npor. Ripky. Morální význam naší první expedice na Slovensko. Překročení uherských hranic. Obsazení Holiče a Gbel (olejové doly). Telegram maďarského ministra války Národní radě v Praze. Komisariát národní obrany pro Slovensko v Holiči. Obsazení železničního uzlu Kúty, dále stanice Sv. Jány a Malacky. Tábor lidu v Malackách. První nepřátelské oddíly. Maďarští parlamentáři. Prozatímní demarkační čára. Obsazení Stupavy a Dev. Jazera. Sestavení „Holičské skupiny“. Přepadení četníků u Trnavy. Obsazení Šaštína, Senice a Jablonice. Malá epizoda por. Bederky. Souvislost jednotlivých skupin	17
---	----

Kapitola III.

Odeslání dalších voj. oddílů na Slovensko. Vznik 1. a 2. čs. pěš. pluku dobrovolnického. Kázeň v naší armádě. Výprava I. praporu 1. čs. pěš. pluku na Slovensko. Obsazení Trenčína. Telegram voj. vel. v Praze setníku Římkovi. Telegram setníka Římka vojenskému velitelství v Praze. Protokol trenčanský. Vyslání pomoci do Nov. Mesta nad Váhom. Vyslání další pomoci tamtéž. Obsazení Ilavy, Beluše a Púchova. Založení II. voj. skupiny. Vyslání npor. Pavlíka do Čadce a Žiliny proti Maďarům. Odjezd II./1. praporu z Prahy na Slovensko. Obsazení Čadce a Žiliny. Obsazení Vrútek. Boj u Turan a Sučan; příčiny nezdaru; ústup do Mor. Ostravy. Založení III. voj. skupiny. Rekapitulace 25

Kapitola IV.

Národní shromáždění v Praze. President dr. T. G. Masaryk — vrchním velitelem veškeré branné moci. První vláda. Klofáč — ministr národní obrany a jeho vyhláška. Věstníky MNO. Jmenování gen. mjr. Štíky velitelem čs. vojsk na Slovensku. Prozatímní sídlo Žilina. Gen. mjr. Štika v Brně, pak v Teplé. První písemné hlášení gen. mjr. Štíky voj. vel. v Praze. Dodatek k prvnímu hlášení z Uh. Hradiště. Vyžádání dalších voj. formací. Vyslání 3 štáb. důstojníků, jakož i dalších posíl na Slovensko. První rozkaz gen. mjr. Štíky. Výprava I. slov. praporu na Slovensko. I. výzva k Slovákům. Organisece tří voj. skup. na Slovensku. I. skupina: prapor setníka Stuchlíka a setníka Rejthara. II. skupina: prapor setníka Římka a setníka Fialy. III. skupina: prapor praporeníka Faulknera. Hranice mezi I. a II. skupinou. Čtyři děla 1. bat. na Slovensku. Vyslání menších voj. formací na Slovensko. Jičínská setnina; vysoko-mýtská setnina; nymburská sokolská setnina; železno-brodská setnina; ! Sokolská setnina župy Podkrkonošské; kladenská setnina; I. esk. drag. pl. č. 7.; 2. ífz. střel. pl.; zákopnické oddíly; telegrafní setnina. Vyslání větších voj. formací na Slovensko. Celkový počet čs. vojska na Slovensku dne 23. listopadu 1918. Odjezd III./1. praporu z Prahy na Slovensko. Praporeník František Pirník velitelem 1. čs. pěš. pluku. Sestavení I. praporu 2. čs. pěš. pluku dobrovolnického. Celkové poměry I./2. praporu. Odjezd I./2. praporu z Prahy na Slovensko. I./2. prapor v Trenčíně. Pozvednutí kulturního života na Slovensku. Odjezd I./2. praporu z Trenčína 39

Kapitola V.

Součinnost jednotlivých voj. formací ve svazku skupinovém. Opětné obsazení Trnavy. Setník Brunner posádkovým velitelem Trnavy. Založení „Gardy slovenskej slobody“. II. výzva k Slovákům. Výzva ke všem slovenským Radám a obecním výborům. „Přechodné oddělení dobrovolných Slováků“ v Trenčíně. Souhlas vrchního velitelství čs. branné moci v Praze k sestavení

„Gardy slovenskej slobody“. Plukovník — brigádník František Schöbl jako nový velitel velitelství čs. vojsk na Slovensku. „Memorandum“ dr. Hodži z Budapešti a odpověď vrchního velitelství čs. branné moci v Praze na toto. Vyslání oddílu „Praporu družiny čs. invalidů válečných“ z Prahy na Slovensko. Celkový početní stav čs. vojska na Slovensku dne 29. listopadu 1918. Další činnost I./1. praporu. Obsazení Piešťan, Kostolan, Leopoldova a Hlohovce. Setník Pospíšil velitelem I./1. praporu. Boj u Hlohovce. Účast I./1. praporu a obrněného vlaku. Hlohovec v našich rukou. Opětne obsazení Žiliny. Rozdělení maďarského vojska u Žiliny. Útok proti Maďarům. Žilina v našich rukou. Opětne obsazení Vrútek, Turč. Sv. Martina a Ružomberka. Telefonické sdělení opravňující k dalšímu obsazování Slovenska. Nařízení voj. vel. v Praze k „dalšímu postupu na Slovačí“. Obsazení nové linie. Určení nové hranice mezi I. a II. skupinou. Jmenování traťových velitelů u jednotlivých skupin. Smlouva s Maďary o způsobu obsazení měst na Slovensku. Organizace a rozdělení voj. skupin. Celkový početní stav velitelství čs. vojsk na Slovensku (pluk. Schöbla) dne 7. prosince 1918 63

Kapitola VI.

Kázeň, hmotné, zdravotní a různé jiné poměry prvních vojenských formací na Slovensku. Nutná nařízení k rychlé nápravě kázně. „Disciplinární řád“ MNO. Dozor nad oddíly, jež odcházejí na Slovensko. Zřízení polního soudu u velitelství čs. vojsk na Slovensku. Hmotné zaopatření naší armády. Relutum gážístů. Výměr kuřiva pro československé vojsko v poli. Intendantní služba na Slovensku. Vojenské zásobárny. Vojenské „zásobovací“ a „stravovací stanice“. Armádní skladiště oděvu a výstroje v Uherském Hradišti, pak v Trenčíně. Zdravotnictví. Vojenské „záložní“ a „posádkové“ nemocnice. Nádražní nemocniční stanice v Žilině a Popradu. Polní zdravotní skladiště v Uherském Hradišti, pak v Bratislavě. Nedostatky v oboru zákopnickém, telegrafním a vozatajském 85

Kapitola VII.

Demarkační čára, jež byla určena Dohodou a nám sdělena ministrem zahraničních věcí dr. Benešem. Výnos MNO. a nařízení vrchního velitelství čs. branné moci v Praze o obsazení celého Slovenska. Úloha první skupiny čs. národního sboru z Itálie: obsazení Bratislavy a úloha skupiny plukovníka Schöbla: soustřediti vojsko v údolí považském mezi Trenčínem a Žilinou a zajistiti co možno nejdříve dráhu Žilina — Poprad — Košice. Utvoření „Slovenské brigády“. Směrnice k obsazení jižních a východních hranic. Úkol okupační armády. Zřízení správy (ministerstva, řed. pošť a drah a finanční řed.) na Slovensku v Žilině. Generál Luigi Piccione — velitel okupační armády v Kroměříži. Podřízenost brigády plukovníka Schöbla v operačních záležitostech generálu Piccione. Zřízení etapy pro obsazení Slovenska. Praporek gen.

štábu Materna velitelem etapního oddělení. Vyžádání potřebných map z Vídně. Pochod I. a III. praporu 1. čs. pěš. pluku na Bánovce a obsazení nitranského údolí. Obsazení Bánovců a Vel'kých Topol'čan. Obsazení Pezinku „Moravským praporem“, Seredu a Galanty 3. oddílem (trnavským) I. skupiny. Vyjednávání setníka Neumanna se zástupci města Nitry. Po uzavření smlouvy obsazení Nitry I. praporem 2. čs. pěš. pluku dobrovolnického 94

Kapitola VIII.

Třetí výzvak Slovákům ke vstupu do „Gardy slovenskej slobody“ v Uh. Hradišti. Prohlídka I. polního praporu „Gardy slovenskej slobody“ polním podmaršálkem Divišem na uherskohradištských lukách. Prísaha tohoto praporu a jeho odchod na Slovensko. Organizace a početní stav našich dvou velkých skupin ze dne 13. prosince 1918. Nařízení vrchního velitelství čs. branné moci v Praze o dalších operacích na Slovensku. Operační rozkaz čs. 1212/9 velitelství čs. vojsk na Slovensku k rychlému postupu proti Košicím. Rozčlenění a úloha skupiny podplukovníka Šembery, jakož i podplukovníka Hrbenského. Určení jednotlivých transportů k odjezdu do Popradu. Direktivy velitelství II. skupiny pro 1. čs. pěš. pluk dobrovolnický. Přeskupení 1. čs. pěšího pluku podle daných direktiv. Podrobné směrnice pro skupinu podplukovníka Hrbenského. Úřední název této skupiny. Seskupení jednotlivých podřízených jednotek. Setník Liška ustanoven místním velitelem Popradu. Hlášení situacních zpráv a zavedení kurýrní služby v Popradě. Přesídlení „velitelství čs. vojsk na Slovensku“ z Uh. Hradiště do Žiliny. Přemístění náhradního praporu „Gardy slovenskej slobody“ z Uh. Hradiště do Ružomberku 103

Kapitola IX.

Podrobné provedení posunutí skupiny podplukovníka Hrbenského. Obsazení Kremnice kombinovaným praporem setníka Zajčeka. Odjezd I. praporu 2. čs. pěšího pluku dobrovolnického z Nitry a severočeského praporu setníka Brauna z Trenčína přes Žilinu, Vrútky, Ružomberok, Lipt. Sv. Mikuláš až do Popradu. Obsazení Popradu. Protest maďarského vojenského velitelství v Košicích proti postupu čs. vojska. Obsazení Spišské Nové Vsi a Levoče. Umístění jednotlivých formací. Telegram velitelství čs. vojsk na Slovensku podplukovníkovi Hrbenskému, týkající se akce proti Polákům. Vyjednávání s Poláky. Přípravený útok proti nim. Vykližení obsazeného území a ústup Poláků až za hranice. Převzetí velení I. praporu 2. čs. pěšího pluku dobrovolnického setníkem Hynkem Kulíkem. I. polní prapor „Gardy slovenskej slobody“ obsadí Kežmarok a Podolíneec. Sestavení našich dvou velkých skupin ke dni 18. prosince 1918 a výkaz jejich bojového početního stavu. Zřízení osobní zálohy u etapního velitelství v Kroměříži pro operace na Slovensku. Opatření vrchního velitelství čs. branné moci, resp. MNO. v Praze, týkající se demarkační čáry na Slovensku. Vyslání půlpraporu pěšího pluku 21. ze Znojma

na Slovensko. První transporty čs. národního sboru z Itálie v Č. Budějovicích. Řízením těchto transportů pověřen praporek Konrád a Nedbal v Č. Budějovicích. Rozpuštění kombinovaného praporu setníka Zajíčka. Utvoření skupiny praporek Poráka v Kremnici. Obsazení Zvolena a Banské Bystrice. Zavedení poľní pošty u čs. vojska na Slovensku dnem 1. ledna 1919. Zřízení třídní poľní pošty v Uherském Hradišti. Přípravy čs. vojska k náležitému přivítání svého nejvyššího velitele, prvního presidenta československé republiky dr. T. G. Masaryka na den jeho příjezdu do Prahy. Příjezd dr. T. G. Masaryka dne 21. prosince 1918 do Prahy. Telegram velitelství čs. vojsk na Slovensku ministru národní obrany Klofáčovi pro presidenta Masaryka v Praze 117

Kapitola X.

Zrušení vrchního vojenského velitelství v Praze. Zřízení čs. Zemského Velitelství pro Čechy v Praze. Dr. Josef Scheiner jmenován generálním inspektorem čs. vojsk. Další události našich vojenských formací na Slovensku. Zajišťovací hlídka nymburské sokolské setniny v Komjaticích. Výprava nadporučíka Světlíka (velitele 9. setniny 1. čs. pěšího pluku dobrovolnického) z Nitry do Komjatic a jeho zákeřné zavlčení odtud do Nových Zámků. Energetická opatření o jeho osvobození. Zatčení nitranského biskupa Batthyanyho a jiných 6 čelných osob za rukojmí. Vyslání našich parlamentářů z Nitry do Nových Zámků. Propuštění nadporučíka Světlíka po odevzdání noty místního velitelství v Nitře. Propuštění rukojmí na svobodu. Srážka I. poľního praporu „Gardy slovenskej slobody“ s Poláky na úseku popradském. Pochvalné uznání podplukovníka Hrbenského za chrabrou činnost Slováků. Rázná opatření proti Polákům. Koncentrování našich sil na polských hranicích. Vyslání I. praporu 2. čs. pěšího pluku dobrovolnického ze Spišské Nové Vsi a rozložení jeho v Gniazdech, Podolinci a Belé. Vyslání severočeského praporu z Levoče do Kežmarku. Smlouva (příměří) podplukovníka Hrbenského s Poláky. Ubytování štábu I. praporu, jakož i 2. a 3. setniny 2. čs. pěšího pluku dobrovolnického v Podolinci. Další posily (půlprapor čs. pěšího pluku 21., I. sokolská setnina župy Podkrkonošské a 4 houfnice) proti Polákům. Sestavení skupiny podplukovníka Hrbenského dne 23. prosince 1918. Příjezd generála Piccione, nově jmenovaného velitele čs. vojsk na Slovensku do Kroměříže. Uvítací telegram plukovníka Schöbla a odpověď naň. Instrukce MNO. pro vrchního velitele čs. vojsk na Slovensku. Změna pojmenování na „Velitelství skupiny plukovníka Schöbla“ 146

Kapitola XI.

První operační rozkaz generála Piccione pro Slovensko. Jmenování prvních slovenských županů. Odjezd obrněného vlaku čs. II., jakož i 1. a 6. poľní železniční stavební setniny z Čech na Slovensko a činnost jejich. Obsazení

Sv. Kříže a Banské Štiavnice. Příchod I. a II. praporu 30. střel. pluku do Spišského Podhradia, resp. do Spišských Vlach. Organisace a celkový početní stav velitelství skupiny plukovníka Schöbla dne 26. prosince 1918. Sestavení a) podskupiny podplukovníka Šembery, b) praporečníka Poráka, c) podplukovníka Hrbenského, d) podplukovníka Berana. Plukovník Schöbl u generála Piccione v Kroměříži. Obsazení Prešova, Margítan a Obyšovců. Vyjednávání našich parlamentářů v Košicích o vydání tohoto města. Obsazení Košic. Přesídlení velitelství skupiny plukovníka Schöbla ze Žiliny do Košic. Zastavení maďarských časopisů. Založení prvního slovenského časopisu. Vyhláška k obyvatelstvu města Košic. Obsazení župy oravské. Námořnická setnina v Trstené. Zajišťovací posice proti Polákům. Přípis generála Piccione plukovníku Schöblovi a rozeslání tohoto na všechny podskupiny. Obsazení Devína, Dev. Nové Vsi a Lamače. Boj o Bratislavu a její obsazení. Provolání plukovníka Schöbla ze dne 31. prosince 1918, v němž se loučí se „Starým rokem“ .....

163

Kapitola XII.

Telegram MNO. s pozdravem všem vojenským oddílům na Slovensku k novému roku 1919. Obsazení Lučence. Pochvalné uznání podplukovníka Hrbenského pro setníka Neumanna, bývalého velitele I. praporu 2. čs. pěšího pluku dobrovolnického. Obsazení Staré Lubovni. Posice podskupiny podplukovníka Hrbenského na polských hranicích. Obsazení Galanty. Generál Piccione v Žilině a v Popradu. Obsazení Nových Zámků a okolí, jakož i Komárna, Parkanu a Ipel'ských Šiah. Postup 6. divise na Tisovec, Rimavskou Sobotu, jakož i na Užhorod a obsazení těchto měst. Obsazení dalších míst na demarkační čáře od Lučence až k Perečínu (Tornal'a, Perkupa, Buzita, atd.). Výnosy MNO., týkající se zřízení doplňovacích okresních velitelství a zemského vojenského velitelství na Slovensku. Plukovník Schöbl jmenován zemským vojenským velitelem v Košicích. Velitelství 6. divise v Košicích a velitelství 7. divise v Nitře. Setník Bohumil Vojáček velitelem III. praporu 1. čs. pěšího pluku dobrovolnického. III./1. prapor přesídlí z Nitry do Nem. Pravna, pak do Trenčína. Rozpuštění „uhersko-hradištského“ praporu. Sdělení vojenské míse dohodové při vládě uherské dru Milanu Hodžovi v Budapešti. Přesuny jednotlivých vojenských formací. Příjezd francouzských legionářů do Prahy. Obsazení Humenného a Medzilaborců. Bardejov a Orlov v našich rukou. Návštěva ministra dr. Šrobára v Košicích a v Prešově. Úspěchy I./2. praporu na polských hranicích. Agitace pro vytvoření republiky oravské. Obsazení Rapovců. Maďarští parlamentáři v Lučenci. Obsazení Balážových Ďarmot. Generál Piccione v Košicích. Velitelství I. praporu 2. čs. pěšího pluku dobrovolnického v Gniazdech a jeho energické nařízení. Výnos MNO., týkající se zřízení náhradních těles na Slovensku. Obsazení Levic a Rožňavy. Setník Knobloch Jaroslav velitelem I./1. praporu. Přesídlení velitelství 1. čs. pěšího pluku dobrovolnic-

kého z Vel'kých Topol'čan do Trenčína. Útok Poláků u Pekelníka. Návštěva ministra národní obrany Klofáče v Kroměříži. Slavnostní předsídení ministra dr. Šrobára ze Žiliny do Bratislavy. Zrušení skupiny plukovníka Schöbla a utvoření I. brigády (v Prešově) a III. (v Popradu). Sestavení celého (s I. až III. prapory) 2. čs. pěšího pluku dobrovolnického z dosavadních vojenských formací na Slovensku.	179
Rejstřík.....	205
Seznam vyobrazení.....	225

o—o

